

SVENSKA

LÄKARMISSIONENS MEDLEMS-
OCH ORGANISATIONSTIDNING
NR 4 NOVEMBER 2024 ÅRGÅNG 100

JOURNALEN

KONGO:

Vaccin mot
mpox-viruset
har landat

BILDREPORTAGE:

Världen hungrar
fortfarande

STEP 4 LIFE:

Resan gav
nya insikter
om bistånd

Toner för själen

Artisten Peter
Hallström om
livet & musiken



HITTA DINA JULKLAPPAR I LÄKARMISSIONENS GÅVOSHOP



Att bidra till något värdefullt skapar äkta julglädje. Köp de finaste klapparna till vänner och familj i vår gåvoshop!

I vår gåvoshop finns väl utvalda julgåvor som gör skillnad på riktigt. Välj ett projekt som känns rätt i hjärtat! Skapa ett fint gåvobevis att ge bort och ge samtidigt någon annan en chans till ett bättre liv.

Vi har även julgåvogram – ge bort ett vackert gåvokort till någon du tänker på i jul. Beställ dina julgåvogram på vår hemsida lakarmissionen.se. Du kan också ringa oss på 08-620 02 00, men vill du skicka fler än tre gåvogram ber vi dig mejla till info@lakarmissionen.se.

Vi hjälper dig gärna!



P.S.
Tänk på att beställa dina julgåvor i god tid så att de säkert hinner fram till jul. Vid frågor mejla till info@lakarmissionen.se

God Jul och
Gott Nytt År!

Önskar Sofie och Helen på Givarservice



FOTO: ERIKA STENLUND



1. Öppna kameran i din mobiltelefon
2. Skanna QR-koden för att komma till lakarmissionen.se.



lakarmissionen.se | 08-620 02 00 | Swish: 90 00 217

HEJ!

VÄLKOMMEN TILL
SVENSKA JOURNALEN
NR 4, 2024



FOTO: ERIKA STENLUND

Att se det ljusa behåller hoppet

Jag märker att jag nästan har blivit besatt av att försöka se det goda i allt omkring mig. Det är så mycket mörkt som händer i världen, som är svårt att förstå, och jag behöver hitta det ljusa för att inte tappa hoppet. Jag har noterat något spännande, som känns väldigt tydligt nu, och det är att när man öppnar sitt sinne åt ett visst håll, då är det också det man möts av. Jag läser just nu en bok som handlar om hur små gärningar man gör för andra människor ger ringar på vattnet och kan bli något väldigt mycket större. Den här boken har stått i min bokhylla i många år, oläst, men för några veckor sedan fick jag plötsligt syn på den och började läsa.

Till detta nummer av SvJ fick jag i uppdrag att intervjua Michael Falk. En man som idag är 65 år, och som barn sålde Svenska Journalen tillsammans med sin morfar. Texten skulle handla om Svenska Journalens historia, men kom också till stor del att handla om hur just omtanke i det lilla kan betyda oerhört mycket för någon annan. Läs mer på sid 20.

Och så har vi nu instiftat – Vänliga priset! I samband med Vänliga Veckan vill vi hedra en person som är en kraft för det goda i samhället – någon som med sitt hjärta och sina handlingar gör skillnad för sina medmänniskor. Kanske känner du någon som du vill nominera? Läs mer på vår hemsida.

När jag nästan är klar med den här texten dyker ett meddelande upp i min mobil. ”Ditt liv är alltid ett resultat av dina tankar om det”. Är det här bara tillfälligheter eller är det faktiskt så att det till viss del handlar om de val man gör? Jag vet inte, men jag kommer i alla fall att fortsätta leta efter och fokusera på det som är gott.

CAROLINE WESSLÉN
INSAMLING OCH KOMMUNIKATION



FOTO: ANNA LEDIN/WIREN

”Det är okej att vara människa”. Sid 14



FOTO: MARTINA HOLMBERG

År av vaccinering i Kongo har gett resultat. Sid 8



FOTO: TORLEIF SVENSSON

Läkarmissionen säkrar mat för framtiden. Sid 18

- 04 **Kongo:** Första kullen barnmorskor tog examen.
- 06 Svenskt bistånd förändras.
- 07 Akut svält hotar liv i Sudan.
- 07 **Josephine Sundqvist:** Med nya utmaningar krävs mod och större medmänsklighet.
- 18 Hanna Möllås startade egen insamling.
- 20 Michael Falk och hans morfar sålde Svenska Journalen.
- 26 Resan gav insikter om bistånd.
- 28 Gerson Ribera utbildar kvinnliga företagare.
- 29 **Lotta Gray:** Vilka är vi utan varandra?



Läkarmissionen grundades i Sverige år 1958 och är idag en internationell biståndsorganisation som leds från det globala kontoret i Vällingby, Stockholm. Vi arbetar med långsiktiga hjälpinsatser för fattigdomsbekämpning, med fokus på social och ekonomisk rättvisa, hälsa, utbildning, vatten och sanitet. Vi gör också akuta humanitära insatser. Insatserna görs främst i Afrika men även i Latinamerika och östra Europa. Arbetet bedrivs med hjälp av gåvor från svenska privatpersoner och institutionellt stöd. Läs mer på lakarmissionen.se.



Intervju med
artisten Peter
Hallström.

Foto: Anna
Ledin Wirén.

67

miljoner barn i världen gick under pandemin miste om vaccinationer de skulle ha fått. 48 miljoner barn fick inte något vaccin alls.

(KÄLLA: UNICEF)



FOTO: MARTINA HOLMBERG

20

ton vaccin, sprutor och sjukvårdsmateriel levererades via Läkarmissionen till den svårtillgängliga Mai-Ndombeprovinsen i Kongo under 2023 med flyg.

9,2

procent ligger barnadödligheten på i Kongo, en av de högsta i världen. I Mai-Ndombeprovinsen, där Läkarmissionen vaccinerat i 20 år, har den sjunkit till 2,9 % för 2023.

Grattis till de utbildade barnmorskorna i Kongo

År 2024 blir ett historiskt år för den första kullen studenter som i år tog examen som universitetsutbildade barnmorskor vid UEA, Evangelical University in Africa, i Bukavu, Kongo.

Marie Berg, barnmorska och professor vid Sahlgrenska Akademien i Göteborg, har jobbat hårt för att skapa en barnmorskeutbildning vid UEA. Hon har delat sin tid mellan Sverige och Kongo, där hon har varit ansvarig för utbildningen i samarbete med Panzsjukhuset. Marie fick på uppdrag av Svenska ambassadens biståndsenhet att utvärdera två barnmorskeutbildningar i Kongo.

När det stod klart att det behövdes en utbildning på universitetsnivå blev det Marie som fick jobbet att implementera den. Marie är en av Läkarmissionens huvudmän. I Demokratiska republiken Kongo är mödradödligheten hög och behovet av fler utbildade barnmorskor akut. Därför



FOTO: LÄKARMISSIONEN

Den första klassen nytexaminerade barnmorskor vid universitetet UEA i Bukavu, Kongo som Läkarmissionen stöttar.

stöttar Läkarmissionen landets första barnmorskeutbildning på universitetsnivå. Från oss på Läkarmissionen säger vi stort grattis till de nytexaminerade barnmorskorna och tack till Marie Berg för hennes viktiga insats för att förbättra vården i Kongo.

Ledarskap i en utmanande tid

Premiären för LEADtalks frukostseminarium samlade ledare från olika sektorer under temat "Att leda med hopp och framtidstro i en mörk tid".

På scenen möttes två av landets främsta ledare – Carin Götblad, polismästare vid NOA (Nationella operativa avdelningen), och Martin Modéus, ärkebiskop i Svenska kyrkan.

Samtalet öppnades med en återblick på det uppmärksammade klippet där ärkebiskop Modéus, med ett leende, svarade på frågan om hur Jesus kunde ha uppstått från de döda: "Det vet väl inte jag! Det är ett trons mysterium." Intervjun, som gjordes i tv-programmet 30 minuter, fungerade som en

utgångspunkt för diskussionen kring tro och ledarskap. Modéus reflekterade vidare kring vikten av att ta emot kritik: "Man ska alltid lära sig något och ta till sig av kritik. Kritik är en gåva.

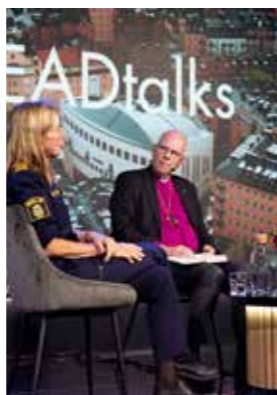


FOTO: LÄKARMISSIONEN

LEADtalks arrangeras av Filadelfia Convention Center, EuroAcademy och Läkarmissionen.

Ofta krävs mod för att våga framföra kritik till den högsta ledaren och det har jag stor respekt för."

Carin Götblad följde upp med att betona modets centrala roll i ledarskap och hur det är nödvändigt att ta obekväma beslut. "Ju högre chef man är desto större ansvar har man att göra något bra av det. Det finns negativa krafter på alla arbetsplatser och förut gick all min uppmärksamhet åt till att göra dessa människor nöjda. Numera har jag lärt mig att strunta i dem som inte bidrar positivt. Nu anstränger jag mig för att i stället lyfta dem som är intresserade av bidra till en förändring."

Läs mer på leadtalks.nu



FOTO: LÄKARMISSIONEN

Blöta utmaningar för Världens Barn

Vågar du dricka smutsigt vatten? Hur långt orkar du gå med tunga vattendunkar? På plats i Liljeholmsgallerian tog sig besökare an blöta utmaningar till förmån för Världens Barn.

Läkarmissionen, Världens Barn, WaterAid, Afrikagrupperna, SAK och IOGT-NTO-rörelsen var på plats i Liljeholmsgallerian i Stockholm den 4 oktober för att inspirera besökare till att göra skillnad för barn i världen. Och för att uppmärksamma att rent vatten och fungerande toaletter är grundläggande för alla människors hälsa och välbefinnande. Men extra viktigt är det för barn. Nästan 400 000 barn

under fem år dör varje år av sjukdomar till följd av vattenkrisen. Det är fler än 1000 barn per dag, ett barn varje 1,5 minut.

På plats kom flera barn fram och ville testa de olika utmaningarna. Särskilt intressant var det att lyfta de 20 liter tunga vattendunkarna för att se hur länge man orkade hålla i dem.

–Barnen var verkligen nyfikna och ställde frågor. De fick också gissa hur många barn som är på flykt i världen just nu. De blev väldigt fundersamma över svaret. Barn är fantastiska eftersom de är så öppna och genuint nyfikna, säger Micaela Reuterswärd, trainee på Läkarmissionen.

Nominera en eldsjäl till Vänliga Priset!

Sista dag att nominera: 1 december 2024.

Känner du någon som sprider vänlighet, godhet och positivitet omkring sig? Någon som genom sitt ideella engagemang gör vårt samhälle lite bättre varje dag? Då är det dags att hylla deras insats!

Läkarmissionen instiftar ett vänlighetspris under Vänliga Veckan.

En utvald jury väljer ut fem finalister, och vinnaren avslöjas under Vänliga Veckan den 10-16 februari

2025. Vinnaren får en prissumma på 20 000 kr att skänka till ett projekt i världen via valfri organisation eller stiftelse.

Läs mer: lakarmissionen.se/vanligaveckan

Polly samlar in till Världens Barn

Vi vill börja med att tacka er alla som visat engagemang under året för insamlingen till Världens Barn. Det har varit ett kritiskt år för miljontals barn i världen, allvarliga konflikter, mat- och vattenbrist och klimatkatastrofer som orsakat enormt lidande för människor. De som drabbas värst är barnen. Ett glädjande besked är att årets insamling till Världens Barn hittills har dragit in 48,1 miljoner kronor. Varje krona räknas.



FOTO: LÄKARMISSIONEN

Fler sätt att bidra

Världens Barn är en ideell folkrörelse med stort lokalt engagemang runt om i landet och vi vet att många av Läkarmissionens givare redan är delaktiga. Insamlingen fortsätter året ut. Vill du också vara med och bidra?

Läs mer om hur du kan bidra på www.bossan.varldensbarn.se

Om Världens Barn

Världens Barn är Radiohjälpens insamling och Sveriges bredaste kampanj för barns rättigheter runt om i världen. Insamlingen

2024 genomförs i ett unikt samarbete mellan Radiohjälpen och 13 svenska biståndsgorganisationer, ihop med

tio tusentals engagerade människor från hela landet. Världens Barn sänds i SVT och Sveriges Radio P4.

Allvar och hopp på Stilkontot och Läkarmissionens event

Marie Hammarberg, som driver Instagramkontot Stilkontot, bjöd i september in till en kväll på Nöjesfabriken i Karlstad för att träffa nuvarande och blivande månadsgivare till Läkarmissionen.

Tillsammans med engagerade samarbetspartners skapade Marie en varm och inspirerande kväll med fokus på vardagsdesign – hur små förändringar i vardagen kan bidra till ett mer hållbart och medvetet liv. Deltagarna fick även ta del av de senaste nyheterna om Läkarmissionens arbete och marknadschef Hanna Rosell berättade om vikten av att fler blir månadsgivare.

– Det är otroligt givande att få chansen att möta Läkarmissionens givare och uppleva det stora engagemang som finns runt om i landet, säger Hanna Rosell.



Marie Hammarberg, Stilkontot och Hanna Rosell, marknadschef på Läkarmissionen.

Elma Pasalic och Minna Arvidsson, stolta månadsgivare.

Förändringar inom svenskt bistånd

I september meddelade regeringen att biståndsbudgeten 2026 ska minskas från 56 miljarder kronor per år till 53 miljarder kronor fram till 2028.

6,3 procent av biståndet kommer också att omfördelas för att täcka migrationskostnader i Sverige under 2025.

Vidare har regeringen presenterat ändringar för hur biståndet genom det civila samhället ska se ut. Tidigare har Sida endast förmedlat biståndet via några få utvalda, större organisationer som i sin tur vidareförmedlat medel. Enligt en ny modell

öppnar man istället upp för fler organisationer att söka direktavtal med Sida. Detta betyder också att de större organisationerna nu måste

ansöka om förnyade avtal. Då Läkarmissionen i dagsläget endast får två procent av sin totala omsättning från Sida så påverkas inte vår

programverksamhet i större utsträckning. Vi välkomnar idén om att många aktörer ska få ta del av det svenska biståndet och att fler och även mindre organisationer ska kunna få direktstöd av SIDA.

Nyligen utsågs även en ny bistånds- och utrikeshandelsminister, Benjamin Dousa. Läkarmissionen har välkomnat ministern till det nya viktiga uppdraget och ser fram emot en kontinuerlig dialog och ett nära samarbete för att säkerställa att svenskt bistånd når de allra mest utsatta människorna världen över, trots de utmaningar vi står inför.



FOTO: JONATAN STRÖMBERG



FOTO: LÄKARMISSIONEN

Läkarmissionens globala påverkanschef är på plats i flyktingläger i östra Tchad, gränsen till Sudan, tillsammans med Läkarmissionens team.

Svältkatastrof hotar liv i Sudan

Läkarmissionens Isabella Olsson på plats vid gränsen.

För första gången på sju år har svält konstaterats globalt, med Sudan i epicentrum. Läkarmissionens påverkanschef Isabella Olsson rapporterar från flyktinglägren.

– Situationen i Sudan och här vid gränsen i östra Tchad är akut. Striderna fortsätter och varje dag ser vi fler människor som tvingas fly sina hem. Det här är just nu världens största hunger- och internflyktingkris, men trots det är den smärtsamt bortglömd, säger Isabella Olsson.

Över 10 miljoner människor har tvingats fly sina hem och 2 miljoner har flytt till grannländer. Tchad är ett av de länder som tagit emot flest flyktingar. Över 1000 människor korsar gränsen

dagligen. De akuta behoven är enorma – miljoner människor saknar mat, vatten och sjukvård.

– Vi måste agera nu. Världen får inte vända bort blicken, trots att flera andra kriser pågår samtidigt världen över, säger Isabella Olsson.

Läkarmissionen leder hela det livsviktiga WASH-arbetet (vatten, sanitet och hygien) i Sudan och i 13 flyktingläger i Tchad i samarbete med UNICEF. Läkarmissionen har 103 medarbetare på plats som arbetar outtröttligt för att säkra vattenförsörjning och restaurera infrastruktur. De senaste två åren har Läkarmissionen borrar och restaurerat 357 brunnar och försett över 524 000 människor med rent vatten.

Engagemang som smittar av sig

Under de senaste månaderna har mpox-viruset hamnat i rampljuset. Medierna har rapporterat flitigt om nya fall och hälsomyndigheternas varningar. I augusti bekräftades det första fallet av en ny, mer allvarlig variant av mpox i Sverige. Denna variant, kallad klad 1, har väckt oro på grund av dess snabbare spridning och potentiellt allvarligare symtom.

Denna situation påminner oss om vikten av att vara vaksamma och proaktiva när det gäller vår hälsa. Vaccinationer spelar en central roll i att skydda oss själva och våra samhällen från allvarliga sjukdomar. Genom att prioritera vår hälsa kan vi bidra till att skapa en tryggare och friskare framtid för alla. Det är dock centralt att engagemanget inte stannar här och nu utan får smitta av sig, så att vi känner ansvar även för våra medmänniskor utanför Sveriges gränser.

”Nu när vi går mot juletider, anta då utmaningen att värva en vän, granne eller släkting som månadsgivare.”

Genom vårt etablerade arbete med vaccination i DR Kongo och vårt lokala nätverk på plats har vi lyckats nå ut med vaccin till de allra svårframkomligaste platserna. Detta har endast varit möjligt tack

vare ditt och andra givares engagemang och det hårda arbete som teamet i DR Kongo utför.

En av de hjältar som också drivits av personligt engagemang och som visat medmänsklighet hela livet är Michael Falk, som intervjuas i detta nummer av Svenska Journalen. Sommaren 2023 lärde jag känna Michael. Vi sågs i Huskvarna en solig förmiddag då han berättade om sina starka livserfarenheter som han delat tillsammans med Läkarmissionens grundare Harry Lindquist. Det som inspirerade mig särskilt i hans livfulla berättelser var det faktum att Harry Lindquist levde som han lärde. Hans engagemang smittade av sig, i varje enskilt samtal och i varje enskilt hem han besökte under sina resor.

Min egen önskan är att även mitt engagemang ska få smitta av sig. Att du och jag lyckas få med fler som kan stödja Läkarmissionens livsviktiga arbete. Det är ett faktum att med nya utmaningar krävs mod och större medmänsklighet. Nu när vi går mot juletider, anta då utmaningen att värva en vän, granne eller släkting som månadsgivare. Det ger dig en chans att i stället för att bära på oro, möta den globala hälsoutmaningen med en ökad dos av vänlighet.

JOSEPHINE SUNDQVIST
GENERALSEKRETERARE
PÅ LÄKARMISSIONEN





VACCINET HAR LANDAT

I över 30 år har Läkarmissionen vaccinerat hundratusentals barn och gravida i den svårtillgängliga provinsen Mai-Ndome i Kongo. Resultatet? Betydligt färre barn dör och inga fall av mässling rapporterades under den senaste epidemin. Men nu hotar det dödliga mpox-viruset, och spädbarn så unga som två veckor kämpar för sina liv.

TEXT: ERIKA STENLUND / FOTO: MARTINA HOLMBERG



L

äkaren tar ett stadigt grepp med tummen och pekfinger om den lilla flickans arm, och på ett ögonblick tränger sprutans nål genom huden. Små förvånade ögon hinner först spärras upp, men snart ekar hennes gallskrig genom rummet. Det är en scen vi alla känner igen. Det kunde ha varit på en vårdcentral i Sverige, men nu befinner vi oss långt borta i den avlägsna byn Mimia, djupt inne i Demokratiska republiken Kongos svårtillgängliga regnskog.

Den lilla flickan, som heter Ariane, har precis fått sin första dos vaccin mot de vanligaste virussjukdomarna. För henne, ett barn som saknar ett utvecklat immunförsvar, redan lider av undernäring och bor i ett land som brister i att kunna ge grundläggande hälsovård – kan den här sprutan vara livsavgörande. Det kan vara just den som avgör om Ariane kommer att bli vuxen, eller gå det öde till mötes som drabbar över 9 procent av alla barn under fem år i Kongo – död.

INNAN VACCINET gavs till Ariane stod det kylt i det brummande kylskåpet i ett hörn av det enkla rummet som fungerar som hälsocentral. Här finns ingen elektricitet, så kylskåpet drivs av den lilla panelen på plåttaket, som fångar energi från den gassande solen i zenit.

Vaccinet hade dessförinnan färdats lång väg i en kylväska, virad med snöre runt pakethållaren på en motorcykel. Motorcykeln hade skumpat på krokiga, håliga vägar, omöjliga för större fordon att ta sig fram på. Innan dess hade motorcykeln stått redo vid landningsbanan för att hämta upp paketet i frigolit när det lilla propellerplanet landade med

”Antalet smittade fortsätter att öka. Just nu saknar vi medel för flygbränsle. Kan vi få det stödet, kan vi nå fler barn med vaccin.”

vaccin från huvudstaden Kinshasa. En lång kylkedja, ständigt hotad av den tryckande hettan.

KONGO BESTÅR TILL nästan hälften av tropisk regnskog. I den västra provinsen Mai-Ndombe, till ytan lika stor som en tredjedel av Sverige, bor drygt två miljoner människor.

I Kongo delar staten ut gratis vaccin avsedda för barn under ett år och gravida kvinnor. Men Mai-Ndombe och byn Mimia ligger isolerade. Den täta regnskogen med otillgänglig terräng som här flankerar Kongofloden saknar på många håll farbara vägar. Här tar man sig fram till fots eller i bästa fall med motorcykel. Sedan 2004 har Läkarmissionen stöttat transporter av vaccin som flugits från huvudstaden med propellerplan och vidare till sju

olika landningsbanor i Mai-Ndombe. Därifrån har vaccinet tagits ut med båt eller motorcykel till de enkla hälsocentralerna i 14 olika hälsozoner, där statligt anställd sjukvårdspersonal ger vaccinet.

ANTALET BARN i världen som vaccinerats mot difteri, stelkramp och kikhosta minskade under 2023, enligt WHO. Mer än hälften av de ovaccinerade barnen bor i konfliktländer. Av de barn som får noll doser är över hälften koncentrerade till bara sju länder, däribland Kongo. När mässlingepidemier återkommer är det ofta ett tecken på ett bristande hälsosystem. Mässling kräver hög flockimmunitet, där tillräckligt många är immuna för att förhindra sjukdomens spridning till ovaccinerade.

– 2004 började en kikhoste- och



MAF-piloten lastar av frigolitpaketen med vaccin som flygs in från huvudstaden Kinshasa. En lång kylkedja krävs innan det når sin slutdestination.

KONGO: VACCINERING

mässlingsepidemi i Kongo då många barn dog, och man saknade vaccin. Det var då vi började fundera på ett projekt som skulle kunna hjälpa dessa barn, säger Dr. Baudouin Makuma.



Dr Baudouin Makuma.

Han är doktor i folkhälsa i Kongo, rådgivare inom hälsofrågor vid Världsbanken och WHO, och Läkarmissionens partner som leder distributionen av vaccin till svårtillgängliga provinser i Kongo. Mai-Ndombe valdes ut på grund av att området hade många återkommande epidemier och man hade bra kunskap om området och kontakt med många läkare i provinsen.

UNDER DE ÅR Läkarmissionen stöttat projektet för att leverera rutinvacciner med flyg i Kongo har hundratusentals barn och gravida kvinnor fått tillgång till vaccin. Bara de senaste två åren har 222 352 barn fått fullständig vaccinering och 292 381 gravida har vaccinerats mot stelkramp och difteri.

– 2022 var det en mässlingsepidemi över hela Kongo. 21 av 26 provinser drabbades av utbrottet och alla provinser som gränsar till Mai-Ndombe hade flera fall. En sjukvårdare som arbetade i Mai-Ndombe nära gränsen till en annan provins, berättade att det kom en familj som hade barn smittade med mässling in till enheten. Men eftersom det var en så stor vaccinationsimmunitet i provinsen, fanns det ett allmänt skydd. Inte ett enda fall rapporterades från hela provinsen, säger Baudouin.

Detta, precis som siffrorna över barn under fem år som dör varje år, visar tydligt att långsiktigt vaccinationsarbete ger resultat. I Mai-Ndombeprovinzen är barnadödligheten 26 per 1 000 barn, jämfört med 92 per 1 000 barn i hela Kongo för 2023.

DEN 14 AUGUSTI 2024 förklarade WHO mpox-epidemin som ett globalt hälsot-hot, med epicentrum i Kongo, det värst drabbade landet. Mpox har slagit hårt mot flera provinser, där Mai-Ndombe är en av de mest drabbade, med en dödlighet på 5,83 procent, vilket är högre än

genomsnittet i landet.

Enligt uppgifter från hälsoministeriet i Kongo står barn under fem år för 39 procent av alla rapporterade fall av mpox, där även spädbarn så unga som två veckor har drabbats.

Mai-Ndombeprovinzen är prioriterad att vara bland de första provinserna att få tillgång till mpox-vaccin på grund av antalet rapporterade fall och sjukdomens allvarlighetsgrad. Det akuta behovet av vaccin för att skydda de mest sårbara i samhället är stort.

– Barn är särskilt utsatta på grund av sitt svaga immunförsvar och för att de saknar vaccin mot smittkoppor. Koppor i mun och svalg gör det svårt för barnen att äta ordentligt och ökar risken för dödlighet hos ett redan undernärt barn, säger Baudouin.

På grund av den pågående konflikten, politisk instabilitet och osäkerhet har stora delar av Kongo saknat stabila och långsiktiga hälsoinsatser. Det har försvårat arbetet med att kontrollera spridningen av infektionssjukdomar som mpox.

– De stora skogsområdena längs Kongofloden tros spela en central roll i spridningen av sjukdomen, där smittan misstänks överföras från djur till människor. De som bor och arbetar nära dessa skogar är särskilt utsatta, säger Baudouin.

SMITTKOPPSVACCIN ÄR effektivt mot mpox, men detta avbröts 1979 i Kongo. Året därpå deklarerade Världshälsoorganisationen smittkoppor som utrotad i världen.

Kongo väntar i dagsläget på cirka sex miljoner doser av mpox-vaccin som godkänts av WHO från Tyskland, Japan och Kina. I skrivande stund, har de första leveranserna av vaccinet äntligen landat i huvudstaden Kinshasa, men där tar det stopp.

– Antalet smittade fortsätter att öka. Just nu saknar vi medel för flygbränsle. Kan vi få det stödet, kan vi nå fler barn med vaccin i de mest utsatta områdena, säger Baudouin Makuma. ■



I den enkla hälsocentralen i Mimia, köar gravida och kvinnor med spädbarn för att få vaccin för de vanligaste virusjukdomarna.



Sjukvårdspersonal väger barnen i en portabel väg som hängs i taket.

Vaccin räddar liv

- Mellan 2019 och 2021 gick 67 miljoner barn i världen miste om sina vaccinationer, varav 48 miljoner inte fick något vaccin alls. Vaccinationstakten föll under pandemin till 2008 års nivå.
- I Mai-Ndombeprovinzen i Kongo rapporterades 566 misstänkta fall av mpox, 131 bekräftade fall och 33 dödsfall från januari till september 2024, vilket ger en dödlighet på 5,83 procent, högre än



landets genomsnitt på 3,1 procent. Barn 0-15 år är mest drabbade.

- Läkarmissionen har stöttat projektet att leverera vacciner till otilgängliga områden i Kongo sedan 90-talet, i samarbete med Mission Aviation Fellowship, (MAF) och med stöd av bland andra Equemeniakyrkan.

- Barnadödligheten i Kongo är 9,2 procent, jämfört med ett globalt snitt på 3,7 procent. I Mai-Ndombe har den sjunkit till 2,9 procent för 2023.
- Under 2023 gjordes 20 flygningar med 20 ton vacciner och sjukvårdsmaterial. 124 294 barn vaccinerades mot tuberkulos, 118 386 mot difteri, stelkramp och kikhosta, 112 496 mot mässling och 148 351 gravida mot stelkramp och difteri i Mai-

Ndombeprovinzen via Läkarmissionen.

- Ingen epidemi av vaccinerbara barnsjukdomar förekom i Mai-Ndombe under 2023.

Vill du rädda liv?
För 180 kr kan 50 barn få tillgång till vaccin. Scanna qr-koden med din mobilkamera för att komma till produkten.



INTERVJU:
PETER HALLSTRÖM

MUSIK FÖR BRUSTNA HJÄRTAN

Hans musik har fått trösta en hel nation i Tsunamins kölvatten. Men det är sig själv han tröstat först. Peter Hallström gjorde slut med kyrkan, men har förstått att det är där folk idag vill lyssna på honom. Nu turnerar han med Läkarmissionens "Sånger för Livet".

TEXT: ERIKA STENLUND / FOTO: ANNA LEDIN WIRÉN

INTERVJU: PETER HALLSTRÖM

D

et var det dramatiska mötet med tonerna från Stevie Wonder-skivan som gjorde det lite lättare för elvaårige Peter att andas, och plötsligt kom tårarna där i pojkrummet. Han förstod inte då vad texterna djupast handlade om.

Det var melodierna, ljudet av Stevies röst och harmonierna som dämpade ångesten som medicin och gav tröst.

– Tänk om jag någon gång skulle kunna få göra sådan här musik för någon annan människa med min röst och mina toner, tänkte jag då, berättar Peter Hallström.

I dag, snart 50 år senare, har hans musik följt älskandes väg fram till altaret, otaliga själar tillbaka i myllan och fått trösta en hel nation i kölvattnet av Tsunamin. Men det är sig själv han tröstat först. Sångerna skrev han för att läka sitt eget hjärta.

EN SNABBSPOLNING genom hans musikaliska liv som artist innehåller låtar som "Håll mitt hjärta", "Kärleksvisan" och "Viskar en bön". Han har jobbat som körsångare för åtskilliga Melodifestivaler, skrivit låtar för artister som Sarah Dawn Finer, Mauro Scocco, Björn Skifs, Carola och Peter Jöback. Tre släppta plattor med egna låtar. För att nämna en liten del. Men vi spolar tillbaka.

Det var frikyrkan som lärde honom att "sjunga från själen" och gav honom en plattform för musiken. Att på riktigt bli berörd av det man sjunger om, var något Peter såg många bli från kyrkans estrader. När han som pojke sjöng på det sättet, fick han uppskattning av



PETER HALLSTRÖM

Gör: Artist, sångare, låtskrivare, samtalspartner.

Ålder: 59 år

Familj: Kristina, fem barn, två bonusbarn och två barnbarn.

Bor: Nyss flyttat från Stockholm till ett stort hus på landet i Småland.

Aktuell med: Turnerar med konserter för Läkarmissionens "Sånger för Livet". Har skrivit några av Sveriges mest älskade låtar: "Håll mitt hjärta", "Kärleksvisan", "Viskar en bön", medverkat som körsångare i flera Melodifestivaler, utbildad sig i samtalsterapi.

tanterna, "för det var något som hände i kyrksalen".

– Att sjunga från själen handlar om att släppa taget och ha kontakt med det som är kärnan i musiken, med något som är mycket större än vad jag är. Att ytterst beröra mig själv, säger Peter.

UPPVÄXTEN, SOM pingstvän i en liten bruksort på 70-talet, var allt annat än enkel. Peter slits ständigt mellan de två olika världarna, i ett försök att tillhöra båda. Samma kyrka som lärde honom att beröra med musik, lärde honom

också att alltid vara på sin vakt. Han var rädd att lämnas kvar, när andra togs med upp till himlen, övertygad om att inte räcka till för Guds kärlek. Han hade ångest och sömnproblem som skulle sätta djupa spår av otrygghet för livet. Låttexterna på skivan "Brev från en förlorad son" från 2012, är sprungna ur det uppgörelsebrev han i ilska skrev till sin familj många år senare. En familj han tog avstånd ifrån samtidigt som kyrkan och Gud. På skivan, som berör smärta, skuld och ensamhet finns också många texter som beskriver en längtan att få bli älskad.

I dag har han försonats. Med det

"Jag tror inte på det religiösa i kristendomen, men jag är övertygad om att jag är buren. Jag ser det, och jag vet det."

– Jag tror inte på det religiösa i kristendomen, men jag är övertygad om att jag är buren. Jag ser det, och jag vet det. Och det fungerar och det håller. Det är inget jag behöver torgföra och det är okej och jag får vara som jag är, säger Peter.

"HÅLL MITT HJÄRTA", är en av Peters mest älskade låtar. Den blev först ratad, spelades in på engelska 1997 och efter det hände ingenting. Men när Björn Skifs flera år senare, gav ut den med sin svenska text, tog det fart. Den låg 142 veckor på Svensktoppen och är den mest spelade sången på begravningar i Sverige enligt begravningsbyrån Fonus.

– Det slår mig ibland, att oj, vad denna sång har använts. Jag blir tacksam, för stolt kan jag inte vara. Den kom, och jag blev tröstad. Vi är flera vävare i detta, Björns text som "nailor" hela innehållet i melodin. Allt hänger ihop och jag är oerhört tacksam att jag fick vara med på ett hörn. Särskilt när det börjar med en tröst för mig, då tänker man på bibelberättelsen med fiskarna och bröden. Att någon gör något som sedan ger svallvågor, säger Peter.

PETER HAR UNDER hösten gjort flera konserter med Läkarmissionens "Sånger för Livet" ensam eller tillsammans med körer runt om i landet. Sångerna växlar han med personliga mellansnack, med ord som människor förstår, befriat från kyrkans språk. Att han trots allt,

håller konserterna i kyrkor, är för att det är platsen han kommer ifrån. Och att det, märkligt nog, känns naturligt för honom. Men främst är det för att han tycker att han har något att säga där. Just i de lokalerna, där det han pratar om sällan eller aldrig nämns. Trots att alla som är där, någon gång i livet har känt samma sak.

– Jag är inte med i kyrkan, jag är bara där och säger att det är okej att vara människa. För det tror jag att man ibland har tappat bort. Att då få bekräftelse, på ett sådant ställe. Det är klart att det gör något med människor, det tröstar och upprättar. Men i grunden så säger jag ju det till mig själv, säger Peter och ler.

PETER VILL AVSLUTA med att tala om det som är viktigt, nu och framåt. Ditt och mitt ansvar. Vi som tror att det finns en samhörighet mellan oss människor och ett behov av att finnas där för andra – att vi också gör det, finns där för andra.

– Ett sådant uppdrag går väldigt mycket hand i hand med grundtanken om att försoning är möjlig, med sig själv och andra. När man landar i den övertygelsen så får man mer energi och lust till att kunna hjälpa andra och vara något slags ljus i detta eländesmörker. Och ju fler vi blir som orkar vara det, det gör att mörkret aldrig kommer att ta över. Jag vill verkligen tro det, säger Peter. ■

”Förlossning ska vara en positiv upplevelse”

Hanna Möllås startade en insamling för säkra förlossningar



Så startar du en egen insamling

1. Gå in på insamling. lakarmissionen.se
2. Klicka på knappen ”starta en insamling”
3. Välj typ av insamling; födelsedag, dop eller till exempel minnesinsamling.
4. Gör din insamling personlig – berätta om dig själv, sätt ett mål, ladda upp en bild.
5. Klart att publicera din insamling!
6. Dela din insamling som sms, mail eller via sociala kanaler till dina vänner och bekanta.

Skanna QR-koden med din mobilkamera för att komma till Läkarmissionens insamlingssida.



Läkarmissionens arbete med säkra förlossningar är inte bara för kvinnan utan också för barnet som ska födas. Hela familjer och i förlängningen samhället blir stärkt av det.

I år fyllde Hanna Möllås 50 år och startade en egen insamling för säkra förlossningar. Till festen hade hela 17 950 kr samlats in, vilket innebär att 100 kvinnor i utsatthet nu får möjlighet till en trygg förlossning på sjukhus.

– Det känns jätteroligt eftersom det blev en sådan bra respons. Även lyssnare från min podd, som jag inte ens känner, har skänkt pengar, säger Hanna.

Var det självklart för dig att starta en insamling?

– När man är 50, har man ofta allt man behöver. Skulle jag vilja ha ett uppläggningsfat, så kan jag köpa det själv och dessutom välja ett jag själv vill ha. Sen tycker jag att det är fint att få veta att över 100 kvinnor kan få



FOTO: PRESSBILD



HANNA MÖLLÅS

Ålder: 50 år.

Bor: Husqvarna.

Familj: Maken Jakob, 10 syskonbarn och extrabarn.

Om: Barnmorska, psykoterapeut, sexolog och driver podden ”Lustpodden”. Tidigare i huvudmannarådet och styrelsen för Läkarmissionen.

komma till sjukhus och få hjälp vid sin förlossning.

Varför ligger säkra förlossningar dig så varmt om hjärtat?

– Förlossningsvård och barnmorskeyrket är en sådan fantastisk sak, för det skär igenom det mest normala och naturliga och öppnar också upp för döden, som är det mest hemska och fruktansvärda. Jag jobbade tio år inom förlossningsvården och brinner för bra förlossningsvård, både i Sverige och i världen. Jag tror på alla kvinnors rätt till en sjukvårdsutbildad person vid sin förlossning. En barnmorska kan med enkla medel göra en enorm skillnad. Det handlar inte bara om mediciner, utan om att ge trygghet och att finnas där för den födande. Barnmorskeri

är ett hantverk som också handlar om att inte ha för många patienter samtidigt, att kunna ge trygghet på ett sätt som medicin inte alltid kan ersätta. Oavsett om du bor i Kongo eller Jönköping så ska en förlossning vara en positiv upplevelse, inte något som ger trauma för livet.

Hur kan upplevelsen vid förlossningen påverka mamma och barn?

– Den påverkar faktiskt väldigt mycket. En trött och utschasad mamma som upplevt stark skräck och fruktansvärd smärta under förlossningen kan behöva längre tid för återhämtning. Det påverkar även hur hon orkar knyta an till sitt barn och bemöta barnet på ett lekfullt och följsamt sätt. Om förlossningen däremot är trygg och bra, så kan det

ha en positiv inverkan på både mamman och barnet, vilket fortsätter i relationen framöver. Den trygghet och stöttning som finns runt mamma och barn är viktig för att skapa en så bra start som möjligt. En mamma som föder ensam ute på landsbygden kan bära med sig ett trauma hela livet, en rädsla för att dö eller att inte kunna ta hand om sitt barn.

– Det arbete Läkarmissionen stöttar, är inte bara för kvinnan utan också för barnet som ska födas. Hela barnets nätverk i form av familj och samhälle blir stärkt av det. Det är viktigt att tänka på förlossningsvård som familjeterapi. Svensk förlossningsvård har utvecklats från att fokusera på att mamman ska överleva, till att barnet inte ska få några skador un-

”Oavsett om du bor i Kongo eller Jönköping så ska en förlossning vara en positiv upplevelse, inte något som ger trauma för livet.”

der förlossningen, och nu talar man om hur viktig själva upplevelsen är. För många kvinnor är förlossningen inte ett medicinskt ingrepp, utan något som kan stärka självförtroendet och självkänslan. Att förstå vad kroppen klarar av och att bli stärkt av den upplevelsen är en viktig del av hela processen.

Vilka är de vanligaste rädsorna du möter kring förlossningar?

– Bland svenska kvinnor jag möter är den vanligaste rädslan att man ska ”gå sönder”, med komplikationer efteråt. Det kan också handla om en rädsla för smärtan och att tappa kontrollen, eller att man inte blir lyssnad på. Det finns också en oro för att något allvarligt ska gå fel, att förlossningen kan sluta med döden. Här finns ju mottagningar att få prata om sin förlossningsrädsla. Det är en naturlig rädsla, för även om förlossningar är något som kvinnor genomgått i alla tider, så innebär de fortfarande en risk. Och risken ökar om du till exempel bor under svåra förhållanden, långt från vård, har dålig kost eller drabbas av komplikationer som blodförlust.

Hur är sexuell hälsa kopplat till förlossning?

– Sexualitet är grunden för förlossningar, och sexuell och reproduktiv hälsa är tätt sammanlänkat med rätt till bra förlossningsvård. Det handlar om tillgång till preventivmedel, rätt att bestämma över sin egen kropp och att få sexualundervisning. Efter en förlossning kan skador i underlivet påverka både den fysiska hälsan och det sexuella livet. Smärta och njutningsproblem kan bli konsekvenser av en bristande vård efter förlossningen, och därför är det viktigt att även se till att kvinnor får rätt hjälp efteråt.

Hur frade du dina 50 år?

– Jag har firat med flera små mindre tillställningar men är inte färdig än. Det gäller att dra ut på det roliga!

TEXT: ERIKA STENLUND



”Det man ger får man tillbaka mångfalt”

Michael Falks morfar var förebilden för godhet

”**M**an behöver hitta nystanet och nysta upp det goda”.

Orden är Michael Falks, idag 65 år, som minns när han och morfar sålde Svenska Journalen för över 50 år sedan. SvJ fick ett samtal med Michael som kom att handla mycket om vänlighet och engagemang för andra människor.

– Vänlighet ger ringar på vattnet. Det man ger får man tillbaka mångfalt. Fast det är en annan tid nu. Vi omges av så mycket mörker, men det goda finns ju där! Alldeles säkert lika mycket som tidigare, men det gäller att kunna se och välja det goda, säger Michael.

Hur kom det sig att du började sälja Svenska Journalen som barn?

– Nja, det var egentligen inte jag som sålde. Det var min morfar, men jag var ofta med. Han lastade upp tidningsbuntarna på sin cykel eller moped och så för vi i väg. Morfar var och är min stora förebild. Han var en väldigt varm och omtänksam person och vi möttes av så mycket värme och välviljighet när vi knackade dörr.

”Viljan att hjälpa andra människor har varit ständigt närvarande i mitt liv.”

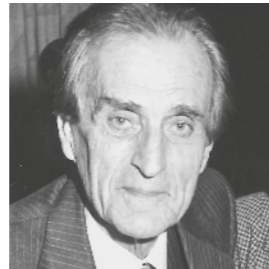
Vi hade med oss en insamlingsbössa, så samtidigt som vi sålde tidningar kunde vi samla in en extra slant som gick till Läkarmissionens hjälpverksamhet.

Harry Lindquist var chefredaktör för Svenska Journalen och grundade både Läkarmissionen och Vänliga Veckan. Fick du möjlighet att träffa honom?

– Harry Lindquist åkte runt i kyrkor tillsammans med flera pastorer och höll samlingar. När han kom till vår kyrka i Oskarshamn med jämna mellanrum bodde han hemma hos mormor och morfar, så jag fick chans att lära känna honom ganska väl.

Hur var Harry som person?

– Han var en otrolig historieberättare. Han var lugn men ändå karisma-



Genom sin morfar fick Michael Falk chansen att lära känna Läkarmissionens grundare Harry Lindquist.

tisk, människor satt som trollbundna. Men det få kanske visste, var att Harry var otroligt nervös över att tala inför folk. Han brukade fråga om han fick hålla mig i handen innan han skulle upp på scenen. ”Det känns mycket tryggare då”, sa han. Det var fint för en 10-åring att få höra. Hade Harry levt och verkat idag hade han varit en supercoach! Han var också en stor visionär och framtidsman. Det förstod vi ju inte då, men många av de visioner han pratade om är idag verklighet. Han pratade till exempel om elbilar redan på 60-70-talet.

Berätta mer om din morfar också, på vilket sätt var han en bra förebild?

– Jag har många fina exempel på hur han brydde sig om andra människor. Omtanken om andra gick också i arv till min mamma och att växa upp i den andan tror jag har format både mitt liv och mig som person. Jag kan ge några exempel; Min morfar var kort till växten, bara 1.60. Men han var väldigt mån om sitt utseende



Michael Falk är initiativtagare till kampanjen där Slottsvillan skänker 100 kronor till Läkarmissionens arbete för varje bokning som görs under jan-mars 2025.

och lät sy upp sina kostymer. Jag minns så väl den gången han precis hade fått sin nya skraddarsydd kostym, kom i samtal med en man (lika kort!), som levde under knappa omständigheter. Morfar gav då sin kostym till sin nya bekant! Där fick han en vän för livet. Min morfar såg verkligen människor. Och ingen kunde tvivla på hans goda avsikter.

Ett annat exempel är en liknande händelse för bara några år sedan, fast med min mamma. Jag var på väg hem till henne, det här var i november. Utanför affären som låg under min mammas

lägenhet, satt en kvinna och försökte få ihop pengar till mat. Hon var dåligt klädd och uppenbarligen väldigt kall. Jag gick upp till mamma, förklarade situationen och frågade om hon hade några varma kläder att ge bort. ”Vad lustigt att du frågar just idag, sa mamma. Jag har precis varit och köpt en ny vinterkappa på KappAhl, den ligger där i påsen”. Vad bra, svarade jag, då kan du ju ge bort din gamla kappa, vilken bra timing. ”Nej, jag tänker att hon får min nya” sa mamma. Jag försökte protestera, men så blev det, jag gick ner och gav kvinnan

mammas nyinköpta kappa.

Du nämnde att du som person, under hela ditt liv, har formats av din uppväxt, med alla goda förebilder omkring dig. Berätta hur!

– Nyfikenheten och viljan att hjälpa andra människor har varit ständigt närvarande i mitt liv. Det är ju också något som är självklart för mig nu, att se andra människor och göra det jag kan. En gärning kan kännas liten och obetydlig för en själv, men det lilla kan det bli något stort av. Detta motto har påverkat mina val i livet.

TEXT: CAROLINE WESSLÉN

Kalender

Läkarmissionens konserter

2024

23-24 november.

Solistkvartetten

- 23 nov. Equmeniakyrkan Linköping kl 18
- 24 nov. Eksjö kyrka kl 18

23-24 nov & 7-8 dec.

Julkonserter ”Christmas at the chapel” med Vocalsis

- 23 nov. Pingstkyrkan Oskarshamn kl 16
- 24 nov. Equmeniakyrkan Hökerum kl 17
- 7 dec. Equmeniakyrkan Loo kl 19
- 8 dec. Nykyrka kyrka, Mullsjö kl 17

2025

18-19 jan. Elvis älskade gospelsånger med Lars Lisa Andersson & musiker

- 18 jan. Bifrostkyrkan Mölndal kl 18
- 19 jan. Equmeniakyrkan Tibro kl 17

25-26 jan. Solistkvartetten ”Att gå i Guds kärlek”

- 25 jan. Motala pingstkyrka kl 17
- 26 jan. Ekbackskyrkan Vingåker kl 17

1-2 feb. ”Melodies from the chapel” med Vocalsis

- 1 feb. Habo missionskyrka kl 19
- 2 feb. Onsala kyrka kl 19

5 feb. Elvis älskade gospelsånger med Lars Lisa Andersson

- RPG-träff. Pingstkyrkan Lidköping

Fri Entré!



”Christmas at the chapel” – julkonserter med musikgruppen Vocalsis.

Den 9-15 december sänds Musikhjälpen från Stora torget i Sundsvall. Årets tema är ”Alla har rätt att överleva sin graviditet”. Mödradödlighet är en katastrof som ofta hamnar i skuggan av ett ökande antal krig och konflikter i världen.



MAT FÖR DAGEN

Runt 821 miljoner människor går idag hungriga. Trots jordens stora resurser gör orättvis fördelning, klimatförändringar och konflikter att miljontals människor inte får tillräckligt att äta. Läkarmissionen arbetar för att långsiktigt säkra människors tillgång till mat genom tryggad livsmedelsförsörjning, hållbart jordbruk och akuta insatser.



BILDREPORTAGE: MATFÖRSÖRJNING



FOTO: TORLEIF SVENSSON



FOTO: TORLEIF SVENSSON

BURUNDI. Spargrupper för kvinnor är ett lyckat koncept för att hjälpa familjer att bli självförsörjande.



FOTO: HÅKAN FLÅNK



FOTO: ANNA LEDIN WILHEM

GUATEMALA. Höns eller en get kan hjälpa en familj att sälja överskottet av ägg eller mjölk på marknaden och klara sin livsmedelsförsörjning.



FOTO: MARTINA HOLMBERG

KONGO. Ett undernärt barn får näringsrik välling vid nutritionskliniken på Panzisykhuset i Kongo.



FOTO: HANS-JØRGEN RAMSTEDT

INDIEN. Ett par lägger till med sin båt efter morgonens fisketur med nät.



FOTO: HANS-JØRGEN RAMSTEDT

BURKINA FASO. I flera av Läkarmissionens projekt utbildas jordbrukare i hållbara metoder för att stå emot påverkan från klimatförändringar.

Matsäkerhet och försörjning

Matsäkerhet och försörjning är ett av Läkarmissionens fokusområden och två av FN:s 17 hållbarhetsmål i Agenda 2030.

FN:s hållbarhetsmål.
1: Ingen fattigdom
2: Ingen hunger



ESTERS MÖTE MED BISTÅNDS- VÄRLDEN

I september reste Ester Lundgren som en av tolv unga personer till östra Afrika för att få en djupare inblick i utvecklings-samarbete och humanitärt bistånd. Resan är en del i Läkarmissionens traineeprogram och syftar till att skapa broar mellan akademien och biståndsvärlden.

Ester Lundgren (t v) tillsammans med elva andra trainees och två ledare från Läkarmissionen och Mission Aviation Fellowship (MAF) reste till Etiopien och Tanzania i Östra Afrika för att lära sig om bistånd.



UR ESTERS DAGBOK:

MÅNDAG. Nu har vi fått besöka Läkarmissionens kontor i Etiopien, deras välkomnande medarbetare och veckans första projekt. 'New Life Teen Challenge' är ett skyddat boende där tjejer och tonårsmammor kan komma några gånger i veckan som ett avbrott från en vardag präglad av fattigdom eller våldsamma relationer. Här får de hjälp att bygga självkänsla och förbereda sig inför framtida jobb. Det som berörde mig mest var att träffa tonårsmammorna, med så mycket tungt i bagaget, och som berövats en normal ungdom och skolgång. I kontrast till mig, med mina privilegier, som fått all den utbildning och trygghet jag kunnat önska.

ONSDAG. Vi besökte 'Hope for Children' utanför Addis Abeba där vi fick möta barn med olika fysiska och mentala funktionsvariationer. Där fick de en chans till utveckling och utbildning utifrån sina behov. Efter att ha besökt skolområdet fick vi tid till lek och att skoja med barnen. Vackert att få dela glädje, och att det kan vara så enkelt som att spela fotboll eller kommunicera med döva barn genom gester och anteckningar. Jag fick också prata en stund med några av mammorna, som har fått kämpa för sina barn. Det var betydelsefullt för mig.

TORSDAG. Dagens projektbesök var på Bright Star, som hjälper gatubarn och barn som lever i utsatthet att få utbildning. Vi besökte också en klädmarknad och en butik där de sålde lerskålar, muggar och kannor. Det var ingen vanlig butik, utan en liten plåtbyggnad längs en avsidig väg, som lika gärna kunde varit ett hem. Jag har på olika sätt fått erfara att fasader sällan säger något om insidan. Kvällen avslutades på ett festligt sätt på en kulturell restaurang med musik och dans från olika etiopiska folkgrupper.

FREDAG. Morgonen inleddes med reflektion från Läkarmissionens generalsekreterare Josephine Sundqvist. Sedan begav vi oss mot en marknad med ett gäng kvinnor. De hade egen försäljning av kryddor, handarbete och skålar. Genom startkapital, utbildning, träning i försäljning kunde de i grupp spara sina inkomster i en gemensam kassa för att bygga upp ett större kapital. Deras drivkraft var att fortsätta tjäna för att stärka sitt inflytande och kunna påverka makthavare till skydd för utsatta kvinnor. En så viktig röst!



Barn på Hope for Children får chans att utvecklas. Här skapas mattor som används till kaffeceremoni.



Vaccinering av gravida kvinnor.

TISDAG. Vilken dag i Tanzania! Två av oss flög med ett MAF-plan till byn Mahaka, tillsammans med missionärer, läkare och en sjuksköterska. Efter en kort samling med kvinnorna startade hälsokontroller på barn samt undersökning och vaccinering av gravida kvinnor. Det skedde i en enkel byggnad med några sängar och stolar, och de själva

hade med sig all utrustning och mediciner. Vi besökte ett projekt där lokala kyrkor får stöd att bygga relationer och bidra till utvecklingen i sina samhällen. Det var inspirerande att höra hur kristna bygger relationer med muslimer på platser med extremitetskultur, vilket leder till samarbete och positiv utveckling.

TORSDAG. Idag har vi besökt två från parlamentets skolledning. Samtalsämnet var 'inkluderande undervisning' där Läkarmissionen stöttar ett arbete som förser elever med funktionsvariationer med tekniska hjälpmedel. Sedan fick vi följa med till en flickskola med över 800 elever. Vi såg hur deras kvällsandakt såg ut med olika samlingar för katoliker, protestanter och muslimer. Det är intressant hur vardaglig religion är här. Jämfört med Sveriges kristna skolgrupper som har svårt att få rum att mötas i, kan man fundera över hur vår svenska religionsfrihet värdesätts.

– Någon gång vill jag arbeta som sjuksköterska utanför Sverige. Efter den här resan har jag verkligen fått insikt i vilken apparat bistånd är, och vilket långsiktigt och brett fokus som behövs. Jag är så nöjd, säger Ester Lundgren.

STEP 4 LIFE

Step 4 Life är Läkarmissionens traineeprogram med fyra inriktningar: Akademiskt spår, Fältarbete, Yrkespraktik,

Fältresa. Inriktningen Fältresa erbjuder ungdomar upplevelser där de under ett par veckor får se utvecklings-samarbete och humanitärt bistånd på nära håll i samarbete med olika organisationer, politiska ungdoms-

förbund och kyrkor. Deltagarna står själva för kostnaden. Ett exempel på samarbetet är MAF CO-PILOT programmet, där Läkarmissionen samverkar för att organisera resorna.



Lotta Gray, journalist,
författare och bloggare.
Driver även plattformen
Vimmelmamman.

Kvinnors företagande i fokus

Amazonas nordöstra delar är bortglömda. Här är kommunikationerna dåliga och fattigdomen utbredd. Det är därför vi har valt att fokusera vårt arbete just här, där behoven är som störst och där över 10 miljoner människor inte kan läsa eller skriva.

VI KOMMER ALDRIG med färdiga projekt. Vi identifierar först de mest akuta behoven och skapar sen projekt som möter dem. Det är därför vi idag har fyra olika projekt i regionen; läskunnighet, medborgarskap, ekonomi och entreprenörskap för kvinnor. Vi fokuserar på kvinnor i favelorna (kåkstäderna kring större städer) eftersom de ofta är mest utsatta. Många av dem är inte läs- och skrivkunniga och har därför svårt att konkurrera om arbeten. Genom våra projekt får de verktyg att starta egna företag, bli självständiga och försörja sig själva. När en kvinna startar ett företag påverkar det hela hennes familj, särskilt barnen, på ett mycket positivt sätt.

Vårt team samarbetar med lokala kontakter i favelorna och hittar lokaler som kan fungera som klassrum – de behöver inte vara märkvärdiga. Nyss hade vi en kurs i entreprenörskap i en liten, fattig kyrka. En av kvinnorna som deltog berättade att hon, åtta månader tidigare, hade varit hemlös. Efter att ha gått kursen om hur man driver ett företag har hon nu blivit egen företagare. 'Mitt liv har förändrats helt. Jag vet nu hur jag kan sälja varor, förstå marknaden och försörja min familj.' Det är otroligt uppmuntrande att höra sådana berättelser.

KVINNORNA LÄR SIG också att hantera pengar, investera, spara och göra en budget. Vissa öppnar till och med ett bankkonto för sina små besparingar. Många är förvånade över att de idag kan spara pengar och till och med ha lite på banken. Vi lär dem att små steg leder till målet.

Många kvinnor är övergivna av sina män, och måste ensam försörja sina barn. De saknar utbildning, men de har

en massa kunskaper! En utmaning är motivationen. När vi når dessa kvinnor, så tittar vissa av dem dig inte ens i ögonen. De tittar ner i golvet, för de är inte kapabla att möta din blick. I så många år har de fått höra att de inte kan. Men när vi uppmuntrar dem, så lyfts blicken och blir ljus.

VI LÄR DEM INTE att sy eller städa, utan frågar: Vad kan du? Vad är du bra på? Om någon säger att hon kan baka eller klippa hår, bygger vi vidare på



Kvinnor deltar i en kurs om företagande och ekonomi i Recife, Brasilien.



GERSON RIBERA

Ålder: 74 år

Titel: Direktör för Ibraema, partner till Läkarmissionen i Brasilien. Arbetat för Läkarmissionen i över 20 år på olika sätt.

Gör: Driver projekt för kvinnor i entreprenörskap, läskunnighet, ekonomi och rättigheter.

Familj: Fru och tre vuxna barn som bor i USA

Arbetar i: Recife, Brasilien.



En kvinna som gått utbildningen i entreprenörskap har startat en egen syateljé.

det. Sedan vi startade kursen för två år sedan har över 300 kvinnor startat egna företag. Glädjen i mitt arbete är att se självkänslan hos dessa kvinnor återupprättas. När en kvinna, som tidigare inte kunde läsa, nu har fått ett jobb och till och med tagit körkort, ser vi hur det positivt påverkar hela hennes familj. Att se kvinnor resa sig ur mörker och hopplöshet, och se ljuset återvända i deras ögon, är oerhört uppmuntrande. Då kan vi aldrig sluta".

BERÄTTAT FÖR ERIKA STENLUND

”Vilka är vi utan varandra?”

Kan vi prata om vänlighet? Den där egenskapen som nästan alltid förlöjligas, hånas och underskattas. Vänliga Veckan instiftades 1946 av Harry Lindquist, samma man som grundade Läkarmissionen. Inspirationen kom från en minst sagt tråkig berättelse; en trafikräknare hade under sex timmar sett endast tolv människor som log och femton som såg nöjda ut, medan hela 8 569 såg ut som om de var på väg till en begravning. Så ville Harry Lindquist inte att människor skulle ha det, och därför startade han Vänliga Veckan med ledorden vänlighet i trafiken, på arbetet och i hemmet.

JAG TYCKER ATT vänlighet är det finaste som finns, förutom ödmjukhet då. De slåss båda om förstaplatsen. Generellt sett tenderar vi bli alltmer egocentriska, där jaget får gå före laget. I vårt moderna samhälle har vi tillgång till allt, från att handla mat på nätet till att boka dyra kurser i självförverkligande. Det där kan förstås vara bra, men vi verkar inte behöva varandra längre. I det gamla bondesamhället var vi beroende av varandra – man hjälptes åt med allt från att hålla koll på barnen till att låna mjölk av grannen eller bidra med sin bil. Vi var ett kollektiv, medan vi nu blivit isolerade öar utan samma behov av varandra.

De riktigt goda människorna är oftast de som är trygga nog att vila i sig själva, utan behov av fasader och spel. I en värld där individualism och självför-



FOTO: HAKAN FLANK

samhället öppnades igen och skyddsmaskerna försvann, återgick vi till våra isolerade öar.

DET FINNS SÅ många olika sätt att vara vänlig på: ge en komplimang till en okänd person, hjälpa den gamla dammen över vägen, säga till en kollega att hen sprider glädje, eller bara erbjuda sin hjälp. Jag tror till och med att det finns forskning som visar att det som skänker människan störst tillfredsställelse är att göra gott utan att förvänta sig något i gengäld. För visst mår vi lite bättre när vi är vänliga? Och jag tror på konceptet "pay it forward" – omtanke smittar av sig, och vi vill väl alla omge oss med fler glada och vänliga människor?

Jag skulle vilja dela ut Läkarmissionens nyinstiftade Vänliga Pris till några personer. Först Dr Denis Mukwege, som på Panzisijsjukhuset i Kongo opererar kvinnor som utsatts för sexualiserat våld i kriget. Jag är också mäktigt imponerad av all personal som arbetar inom vården. Och det tredje vänliga priset vill jag ge till mannen som städar T-banestationen på Östermalmstorg tidigt på morgonen. Han hälsar alltid på mig med ett 'hej' som gör mig glad hela dagen.

Under Covid hände något, det måste jag ändå medge. En gnutta medmännisklighet sipprade fram mellan stängda dörrar och isolerade landskap. Men det är ju själva fasen att det ska till lite pest för att man ska ringa det där samtalet eller fråga om någon behöver hjälp eller ta en promenad på distans. Och så snart

”Han hälsar alltid på mig med ett 'hej' som gör mig glad hela dagen.”

verkligande blir allt viktigare, tycker jag att vänlighet är helt avgörande – för vilka är vi utan varandra?

Under Covid hände något, det måste jag ändå medge. En gnutta medmännisklighet sipprade fram mellan stängda dörrar och isolerade landskap. Men det är ju själva fasen att det ska till lite pest för att man ska ringa det där samtalet eller fråga om någon behöver hjälp eller ta en promenad på distans. Och så snart

PS. För att nominera en eldsjäl till 'Vänliga Priset', gå in på lakarmissionen.se/vanligaveckan. DS.

Lätt

	1	4			2			3
	8				3	5		
			4			1		
				5		8		9
		2	1		8	4		
	7	1						5
1			6		5			8
	2			4				
	3	9				7		5

Medelsvår

		5						4
			5		6			
6	3	7						
				4	7			
	6			9		1		
		8			5		6	7
			8	6	9			3
4	8	3		1				

Fyll i de tomma rutorna så att alla siffror från 1-9 finns med i varje lodrät och vågrät rad, samt i varje fält med 9 rutor.



Krysslösning september

Här är det rätta svaret på korsordet i septembernumret 2024. Ett stort grattis till Monika Gustafson, Alingsås, Kristina Norlén, Sollefteå och Berit Forneheim, Oskarshamn som vann Kristin Harmels bok *Skogen där stjärnorna slocknar*.

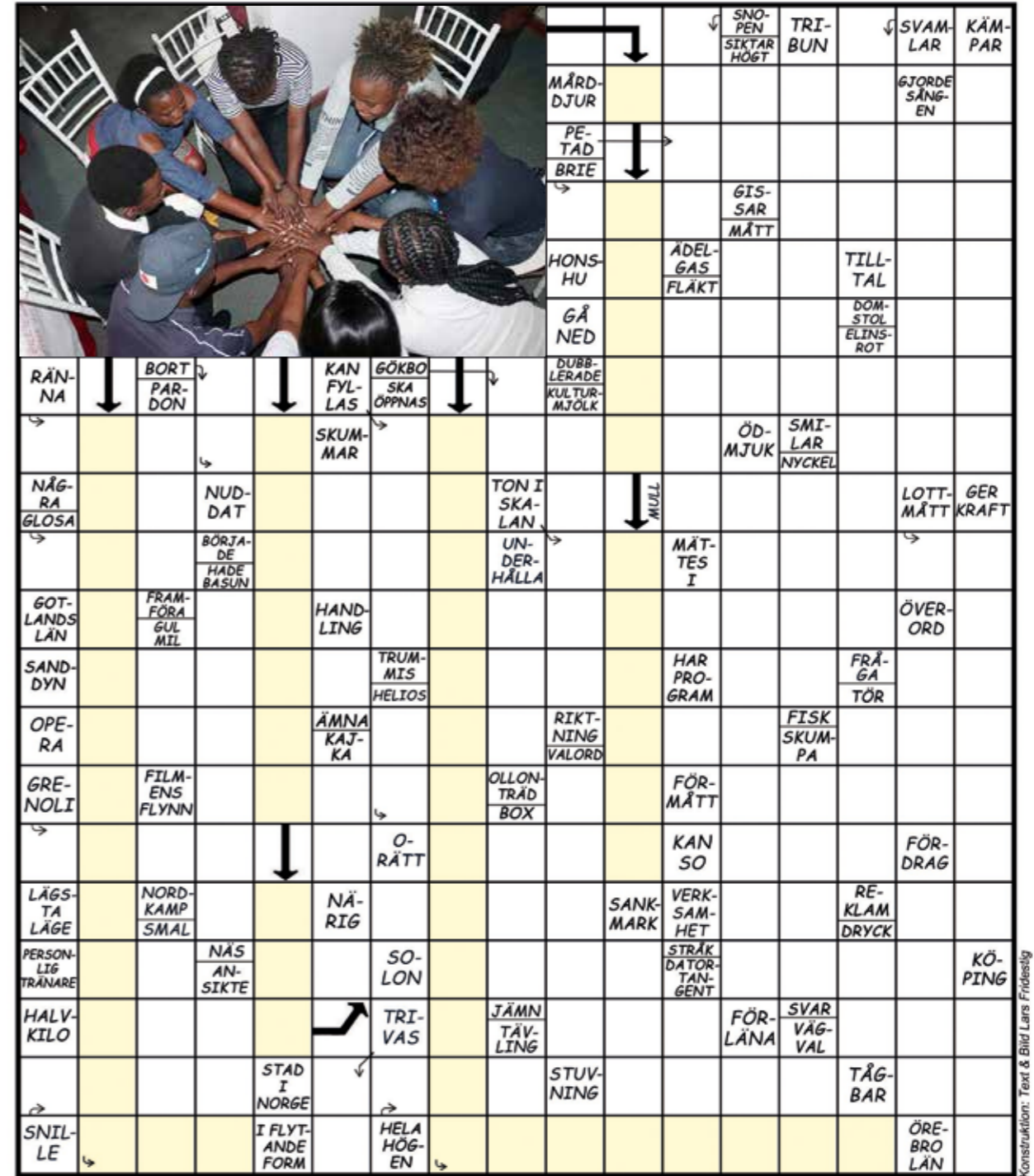
↓

VI ÖNSKAR DIG EN GOD JUL!

En riktigt God Jul och ett fint 2025 önskar vännerna på Läkarmissionen.



FOTO: ALBERT FOTOFILMS



Klipp ut och skicka!

Ges ut av Läkarmissionen och är en organisations- och medlemstidning

Gåvor till Läkarmissionen på plusgiro 90 00 21-7

Swish: 90 00 217

Generalsekreterare och ansvarig utgivare:
Josephine Sundqvist
Biståndsprojekt:
Andreas Zetterlund
Redaktör:
Erika Stenlund
Redigering:
PW Design

Givarservice:
info@lakarmissionen.se
Annonzbokning:
Hanna Rosell
hanna.rosell@lakarmissionen.se
Tryckeri:
Ruter AB

Postadress:
Läkarmissionen
162 88 Vällingby
Telefon:
08-620 02 00 växel
Hemsida:
www.lakarmissionen.se
E-postadress:
info@lakarmissionen.se

Decemberkrysset

Du behöver inte skicka in hela krysset. Fyll bara i tävlingskupongen här bredvid eller skriv svaren på ett vykort. Skicka till: Läkarmissionen, 162 88 Vällingby. Märk kuvertet "Journalenkrysset nummer 4, 2024". Senast den 20 december, 2024 vill vi ha ditt svar. De tre först öppnade rätta lösningarna vinner *Hela livet: en läkares erfarenheter om hälsa, forskning och vardagens utmaningar*, av Anders Rosengren.

.....

.....

.....

Namn

Adress

Postadress



Besök
vår gåvoshop
lakarmissionen.se
eller swisha* valfritt
belopp till 90 00 217

GOD JUL!

*gåvobevis kan bara beställas
via lakarmissionen.se



150 kr

Hjälp till familjer i Ukraina. Kriget i Ukraina har pågått i snart tre år. Läkarmissionen finns på plats i landet och bistår människor med sjukvårdsmaterial, filter, varma kläder och matkassar.

ÅRETS FINASTE KLAPPAR FÖR EN BÄTTRE FRAMTID



1. Öppna kameran i din mobiltelefon.
2. Skanna QR-koden för att komma till vår Gåvoshop.

En gåva till Läkarmissionens utvalda projekt är en gåva för en bättre framtid. Skänker du via lakarmissionen.se så kan du skapa ett fint gåvobevis att ge bort i julklapp till någon du bryr dig om.



180 kr

En säker förlossning som räddar livet på både mammor och barn.



150 kr

Ge bort en get. Hjälper familjer i utsatthet till en ny start.



60 kr

Trädplantering. Få insatser har så positiva effekter som trädplantering.



90 kr

Rädda livet på ett undernärt barn i konfliktdrabbade DR Kongo.



295 kr

Stöd till utbildning är den bästa hjälp till självhjälp du kan ge.

